

Ukončení projektu z grantu Norských fondů

Vážení čtenáři,

možná víte, že v období od září 2014 do 31.03.2017 byl v našem zdravotnickém zařízení podpořen a realizován projekt s názvem „Albertinum Žamberk – zavedení systému ucelené rehabilitace v podmínkách psychiatrického oddělení“ / „Albertinum Žamberk – the Implementation of the Comprehensive Rehabilitation System in Terms of a Psychiatric Clinic“. Projekt byl financován z Norských fondů, Programu CZ11 – Iniciativy v oblasti veřejného zdraví, programové oblasti PA 27-1 – Psychiatrická péče. Partnerem programu za Českou republiku bylo Ministerstvo zdravotnictví ČR, zprostředkovatelem programu pak Ministerstvo financí ČR.

Zmíňme se krátce o vlastním Programu CZ11 (zdroj: *Staráme se. O Vaše zdraví*). Česká republika patří mezi země s dobrou úrovní zdravotního stavu obyvatelstva, avšak i přes znatelný pokrok v poskytování zdravotní péče stále existují rozdíly mezi ČR a ostatními státy EHP, stejně jako v jednotlivých regionech v rámci republiky. Strategií Programu CZ11 je zlepšení zdravotní péče v oborech, kterým není věnována dostatečná pozornost a které jsou dlouhodobě podfinancovány. Celkově šlo na podporu veřejného zdraví v ČR téměř půl miliardy korun. Z Norských fondů bylo podpořeno 90 velkých i menších projektů, které pomáhají tam, kde je to potřeba. Jednou z cílových oblastí je péče o duševní zdraví. V roce 2014 byla schválena Koncepce transformace psychiatrické péče v ČR a situace v oblasti péče o duševně nemocné se začala postupně proměňovat, avšak dosažení požadovaného stavu v oblasti péče i v oblasti financování zůstává otázkou několika následujících let. Duševní nemoci provází vysoké stigma, jak v prevenci, tak v přístupu k nemocným, a to i ze strany veřejnosti. Zlepšení poskytování služeb psychiatrické péče a destigmatizace duševních nemocí byly jedním z hlavních cílů programu CZ11. Program se komplexně zaměřil na duševně nemocné pacienty a jejich rodiny. Byly podpořeny projekty, které přispěly k vytvoření a zavedení systému ucelené rehabilitace v zařízeních psychiatrické péče. Nový systém umožňuje průběžně sledovat a vyhodnocovat stav pacienta, a tak rozhodnout o jeho umístění mimo léčebnou instituci do zařízení komunitní péče, kde se pacient postupně připravuje na návrat do běžného života. Díky tomu se zvyšuje předpoklad, že se nemoc opětovně nevrátí. Program CZ11 umožnil 13 nemocnicím a léčebnám, včetně té naší, zavedení komplexního rehabilitačního programu, který propojil péči o duševně nemocné v oblastech tělesného a duševního zdraví a v oblasti sociálních potřeb.

Cílem ucelené rehabilitace je:

- snížit příznaky nemoci,
- zabránit opětovnému umístění v psychiatrické nemocnici či léčebně,
- podpořit nezávislé fungování v běžném a pracovním životě,
- navodit a znovu získat schopnosti práce a studia.

Díky tomuto systému se mohou pacienti rychleji navracet do domácího prostředí. Pro usnadnění návratu do normálního života byly podpořeny i aktivity, které seznamují širokou veřejnost s pokroky v psychiatrické péči a pomáhají tak odbourávat stereotypy spojené s duševními chorobami.

Hlavním cílem našeho projektu bylo a je vytvoření podmínek pro rozvoj a implementaci komplexního programu léčebně rehabilitační péče v podmínkách našeho psychiatrického oddělení, který umožňuje sledovat a vyhodnocovat stav pacienta a rozhodnout o jeho umístění mimo léčebnou instituci do zařízení komunitní péče a postupně pacienta připravit na návrat do běžného života, což vede následně i ke snížení rehospitalizace pacientů. Komplexnost, resp. ucelenost systému je v projektu chápána jako vzájemné propojení intervencí v oblasti tělesného zdraví, duševního zdraví a sociálních potřeb. Předmětem projektu byla rekonstrukce stávajícího objektu tzv. "lékařské vily" v areálu našeho zdravotnického zařízení, neboť nebylo možné implementovat komplexní systém ucelené rehabilitace do stávajících prostor psychiatrického oddělení v Albertově vile. Rekonstrukcí vznikly terapeutické místnosti k využití prvků skupinové psychoterapie a metod léčebné rehabilitace. Dále cvičná kuchyňka a denní místnost pro nácvik stravovacích návyků, stolování i k posilování fungování v běžném životě. Cvičná prádelna a doplňkové sociální zařízení k nácviku péče o osobní věci a zajištění sebeobsluhy nezbytné v běžném denním životě i upevnění pracovních návyků. Prostory denního stacionáře pro zajištění komplexní rehabilitace, prostory psychiatrické ambulance, ambulance klinické psychologie, pracovní sestra pro komunitní péči. Rekonstrukcí dále vznikla pracovna, zázemí pro sociálního pracovníka k zajištění návaznosti extramurální sociální péče a učebna k využití edukace pacientů psychiatrického oddělení následné péče i pacientů ambulantních a klientů denního stacionáře. Současně uvolněním

prostor bufetu v areálu OLÚ Žamberk a jeho znovu zprovozněním došlo k snadnému vytvoření dostupného zázemí k nácviku sociálních aktivit – trénování nakupování, společného posezení v rámci principů kognitivně behaviorální psychoterapie, na které lze následně navazovat navyšováním nároků dané činnosti, a tak lépe připravovat pacienty na fungování v běžném domácím zázemí. Grant byl současně použit pro rozšíření spektra odborného vzdělávání zdravotnického personálu v oblasti sociální péče a podpůrných psychoterapeutických technik. Dále bylo v rámci projektu pořízeno vybavení potřebné pro systém ucelené rehabilitace, zejména vnitřní vybavení vily, IT vybavení, počítačové programové vybavení, cvičební pomůcky a stimulační hry. V rámci publicity projektu byla a je mimo jiné zajištěna mediální informovanost (zejména v lokálním a regionálním tisku) a proběhlo slavnostní předání rekonstruovaného objektu za přítomnosti významných pozvaných hostů, konference pro odbornou veřejnost a den otevřených dveří pro širokou veřejnost. Dílčím cílem projektu je destigmatizace pacientů a psychiatrické péče jako celku.

Primární cílovou skupinou hospitalizovaných pacientů a pacientů denního stacionáře jsou a budou zejména nemocní s okruhem následujících diagnostických skupin: chronické psychotické poruchy, syndromy závislosti (především na alkoholu), afektivní a neurotické poruchy, syndromy demence lehkého stupně. Přínosem pro tuto cílovou skupinu je to, že nově zavedený systém jim umožňuje posilování adaptace upevněním zvládnutí běžných denních nároků mimo domácí prostředí a současně průběžný kontakt s rodinnými příslušníky i domácím zázemím.

Dalším přínosem pro nemocné je možnost sledovat a vyhodnocovat stav pacienta a tak rozhodnout o jeho umístění mimo léčebnou instituci do zařízení komunitní péče a postupně pacienta připravovat na návrat do běžného života. Pacient je tak podporován v nezávislém fungování v běžném denním i pracovním a studijním životě. Tím také dochází k minimalizaci příznaků nemoci nebo její stabilizaci a k omezení předpokladů pro rehospitalizaci pacienta.

Lidé s deviačními problémy díky rekonstrukci prostor a implementaci systému ucelené rehabilitace získávají potřebné adekvátní zázemí - ergoterapeutické dílny, zázemí pro skupinovou psychoterapii, zázemí pro nácvik relaxačních technik, cvičnou kuchyňku, prádelnu, denní stacionář, samostatné učebny a pracovní odborného personálu.

Přínosy je možné ověřit přímo u cílové skupiny jako její spokojenost a sledováním snižování počtu rehospitalizací, příp. zkracování doby jejich léčby.

Přínosem pro rodinné příslušníky pacientů je eliminace stresu spojeného s pochybností o kvalitě poskytované péče jejich blízkým a s nejistotou a nedostatečnou informovaností o jejich stavu a nemoci. Rodinní příslušníci díky realizaci projektu získávají prostor pro vzájemné porozumění a spolupodílení se na komplexní léčbě, především v domácích podmínkách (například včasné rozpoznání zhoršení příznaků, využití ambulantních či komunitních služeb). Jednoznačným přínosem pro odborný personál je získání nového kvalitního vzdělání a odborných informací a zkušeností v oblasti implementace systému ucelené rehabilitace. Zároveň personál získal pro uplatnění svých znalostí a dovedností adekvátní zázemí v nově zrekonstruovaném objektu, což se stává motivačním faktem i pro případné získávání nových zaměstnanců. Přínosy těchto cílových skupin jsou a budou ověřovány jejich přímou spokojeností, která bude pramenit z úspěchu léčby pacientů, příp. ze zkracování její délky trvání a snižování počtu rehospitalizací.

Děkuji všem, kteří se zapojili a zapojují do naplňování cílů projektu, zvláštní poděkování patří všem členům projektového týmu, jmenovitě Ing. Fabiánovi, Bc. Valentové, Mgr. Urbanové, Bc. Leichtové, Mgr. Tomanové, Mgr. Žabkové, dále zástupcům gesčního odboru zdravotnictví Pardubického kraje, projekční kanceláři KIP Litomyšl s.r.o., TDI společnosti Hudeček s.r.o. Ústí nad Orlicí a v neposlední řadě i zpracovateli žádosti o grant, administrátoru veřejných zakázek a administrátoru projektu v realizaci, kterým byla a je Regionální rozvojová agentura Pardubického kraje.

Ing. Rudolf Bulíček, ředitel